

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui

Į 2026-02-18 Nr. BN

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO AUDITO KOMITETO PROTOKOLINIO NUTARIMO ĮGYVENDINIMO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, atsakydama į 2026 m. vasario 18 d. Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Audito komiteto biuro paklausimą dėl Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto 2023 m. gruodžio 13 d. posėdžio protokoliniame nutarime Nr. 141-P-36 (toliau – ADK protokolinis nutarimas) išdėstyto prašymo¹ *atlikti analizę įvertinant, ar reikalinga nustatyti atitinkamus privalomus reikalavimus vidaus auditorių kvalifikacijai tobulinti, kokia yra tokios galimybės sudarymo praktinė nauda ir galimos rizikos*, teikia papildomą informaciją² apie atliktos analizės rezultatus ir išvalgas dėl galiojančio teisinio reguliavimo tobulinimo.

Informuojame, kad įsigaliojus naujiems Pasauliniams vidaus audito standartams³, siekiant, kad vidaus auditas viešojo sektoriaus subjektuose būtų atliekamas vadovaujantis pažangia tarptautiniu mastu pripažinta gera vidaus audito praktika, Lietuvos Respublikos finansų ministro 2025 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1K-319 „Dėl finansų ministro 2019 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1K-402 „Dėl vidaus audito įgyvendinimo“ pakeitimo“ nauja redakcija išdėstyti *Pavyzdinė vidaus audito metodika* ir *Vidaus auditorių profesinės etikos principų aprašas*, apimantis vidaus auditorių profesinės kompetencijos (žinių, įgūdžių, gebėjimų ir patirties, reikalingos atliekant vidaus auditoriaus pareigas, pritaikymo ir nuolatinio profesinio tobulėjimo) reikalavimus.

Atsižvelgdami į ADK protokoliniame nutarime keliamus klausimus, panaudoję vidaus audito tarnybų veikimo viešuosiuose juridiniuose asmenyse 2023 ir 2024 metų apibendrintą informaciją⁴, Pasaulinius vidaus audito standartus, Efektyvios vidaus audito veiklos organizavimo viešajame sektoriuje gaires⁵, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) parengtas apžvalgas ir kitus informacijos šaltinius, Finansų ministerijos specialistai atliko *viešojo sektoriaus vidaus auditorių kompetencijų tobulinimo galimybių analizę*. Apibendrinus atliktos analizės rezultatus akivaizdu, kad nors Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimai dėl vidaus auditorių kvalifikacijos tobulinimo iš esmės atitinka Pasaulinių vidaus audito standartų nuostatas, tačiau identifikuotos spręstinos problemos dėl šių nuostatų sėkmingo įgyvendinimo praktikoje.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad iki 2018 metų Lietuvoje veikė viešojo sektoriaus vidaus auditorių kvalifikacijos tobulinimo sistema, 2009–2018 m. veikė nacionalinė vidaus auditorių atestavimo sistema, suteikianti atestuoto viešųjų juridinių asmenų (toliau – VJA) vidaus auditoriaus vardą. Finansų ministerija buvo atsakinga už vidaus auditorių mokymo, kvalifikacijos kėlimo ir atestavimo koordinavimą. Tačiau nuo 2018 m. keitėsi viešojo sektoriaus kvalifikacijos tobulinimo politika, atsisakyta Finansų ministerijos funkcijos „koordinuoti VJA vidaus auditorių mokymą,

¹ ADK protokolinio nutarimo 5 klausimo „Dėl vidaus audito tarnybų veikimo viešuosiuose juridiniuose asmenyse“ 3 punktą.

² Papildančią Finansų ministerijos 2024 m. balandžio 26 d. raštą Nr. 6K-24/2507 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo audito komiteto protokolinio nutarimo įgyvendinimo“.

³ Pasauliniai vidaus audito standartai, Vidaus auditorių institutas, 2024. Įsigaliojo 2025-01-09.

⁴ Pagal *Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo* 3 straipsnio 3 punktą, Finansų ministerija, formuodama valstybės politiką vidaus kontrolės ir vidaus audito srityse, organizuodama, koordinuodama ir kontroliuodama jos įgyvendinimą, *analizuoja vidaus audito tarnybų veiklą* ir teikia rekomendacijas dėl jos tobulinimo.

⁵ Vidaus auditorių instituto parengtos „*Efektyvios vidaus audito veiklos organizavimo viešajame sektoriuje gairės*“ (2024 m. 2-asis leidimas).

kvalifikacijos kėlimą ir atestavimą⁶, uždaryta nacionalinė vidaus auditorių atestavimo programa, o vidaus auditorių kvalifikacijos tobulinimas vyksta privataus sektoriaus mokymo įstaigose.

Finansų ministerijos specialistams atlikus viešojo sektoriaus vidaus auditorių kompetencijų tobulinimo galimybių analizę paaiškėjo, kad rinkoje trūksta specifinių viešojo sektoriaus vidaus auditoriams pritaikytų ir vidaus audito tarnybų poreikius bei VJA finansines galimybes atitinkančių mokymų, daugiausiai siūlomi tik fragmentiški mokymai, pasigendama tęstinių specializuotų mokymų (pvz., veiklą pradedantiems vidaus auditoriams ar pan.), be to, mokymų kokybė ne visada tenkina vidaus auditorių poreikius. Taip pat pažymėtina, kad *panaikinus VJA vidaus auditorių atestacijos sistemą mokymų rinkoje neatsirado šių sistemą keičiančios nacionalinės vidaus auditorių atestavimo (sertifikavimo) sistemos*, atitinkančios pažangią tarptautinę praktiką ir sudarančios galimybę viešojo sektoriaus vidaus auditoriams įgyti tęstiniu specializuotu mokymu pagrįstų žinių, o savo turimus įgūdžius ir kompetenciją įrodyti įgyjant atestuoto (sertifikuoto) vidaus auditoriaus vardą.

Atsižvelgdami į šiuo metu galiojantį vidaus audito teisinį reguliavimą (nustatytą vidaus auditoriaus teisę tobulinti savo kvalifikaciją⁷ ir pareigą laikytis profesinės kompetencijos principo⁸) ir įvertinę atliktos analizės rezultatus manome, kad teisės aktuose nustačius privalomus reikalavimus vidaus auditorių kvalifikacijai tobulinti, tačiau nesudarius galimybių gauti kokybiškų, vidaus auditorių poreikius ir VJA finansines galimybes atitinkančių mokymo paslaugų, viešajame sektoriuje galimai bus neužtikrintas aukštos vidaus auditorių kvalifikacijos ir nuolatinio profesinio tobulėjimo reikalavimų įgyvendinimas.

Apibendrinta atliktos analizės informacija ir Finansų ministerijos specialistų siūlymai dėl viešojo sektoriaus vidaus auditorių kompetencijų tobulinimo pateikiami šiame rašte pridedamoje *Pažymoje dėl viešojo sektoriaus vidaus auditorių kompetencijų tobulinimo galimybių*.

PRIDEDAMA. Pažyma dėl viešojo sektoriaus vidaus auditorių kompetencijų tobulinimo galimybių, 8 lapai.

Ministerijos kancleris

Kęstutis Kvaraciejus

Vida Kasperavičienė, tel. +370 690 32 106, el. p. vida.kasperaviciene@finmin.lt

⁶ *Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo* redakcijos, galiojusios iki 2019-12-31, 11 straipsnio 1 dalies 3 punktas.

⁷ *Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo* 12 straipsnio 2 dalies 6 punktas: „2. Vidaus auditorius, atlikdamas jam pavestas funkcijas, turi teisę: 6) tobulinti savo kvalifikaciją“.

⁸ *Vidaus auditorių profesinės etikos principų aprašo* 2 punktas: „2. Vidaus auditoriai, siekdami, kad būtų pasitikima vidaus audito tarnybos ir jų veikla, turi laikytis šių etikos ir profesionalumo principų:

2.3. profesinės kompetencijos – žinių, įgūdžių, gebėjimų ir patirties, reikalingos atliekant vidaus auditoriaus pareigas, pritaikymas ir nuolatinis profesinis tobulėjimas. Vadovaudamasis šiuo principu, vidaus auditorius privalo:

2.3.3. nuolat tobulinti savo, kaip vidaus auditoriaus, kompetenciją ir profesinę kvalifikaciją, gilinti žinias, siekdamas pagerinti vidaus audito kokybę“.